

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΗΠΙΑΣ ΜΟΡΦΗΣ (Ιούνιος 2007)

Συγγραφέας: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΥΣΟΥΝΕΛΟΣ

Το καλοκαίρι του 1936 ο Γιώργος Σεφέρης έγραφε έναν στίχο που έμελλε να σημαδέψει τη γενιά του: «Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει». Μ' αυτή την κληρονομιά πορευτήκαμε οι νεότεροι. Συχνά ό,τι πλήγωνε τον ποιητή πλήγωνε κι εμάς. Υποθέτουμε: η υπερβολή, η ασέβεια, η ασυνέχεια, η έλλειψη παιδείας, η κουτοπονηριά, η αποθέωση του άρπα-κόλα, το ράβε-ξήλωνε και κυρίως ο πολιτικαντισμός, τα συμφέροντα και το ρουσφέτι, οι κύριες αιτίες της κακοδαιμονίας του ελληνικού κράτους.

Μεγαλώσαμε με το μύθο του «ομφαλού της γης». Στον τόπο όμως δεν χαρίστηκαν οι θεοί σε φυσικούς πόρους, τον προίκισαν με σπάνιες ομορφιές και μια διαμόρφωση περιβάλλοντος που συνέβαλε στην ανάπτυξη ενός σημαντικού πολιτισμού. Όσοι προηγήθηκαν πορεύτηκαν, με ήπιες δράσεις, μια φιλοσοφία και μια πρακτική που είχε γνώμονα τον άνθρωπο. Όχι τον άνθρωπο μονάδα, αλλά τον άνθρωπο κοινωνικό ον, τον πολιτισμένο. Αυτόν που γνωρίζει πως είναι περαστικός από τον χώρο και οφείλει να τον παραδώσει καθαρό, φιλόξενο, λειτουργικό, όμορφο. Δηλαδή με περιβάλλον αρμονικό, φύση που συνομιλεί με τον άνθρωπο, δίνει ζωή, παίρνει αγάπη και προστασία.

Σήμερα ο τουρισμός έχει αναχθεί σε κυρίαρχη, αν όχι τη μόνη, βαριά βιομηχανία, με κύκλο εργασιών τεράστιο κι εκατομμύρια εμπλεκομένων. Επενδυτές, επαγγελματίες, εργαζόμενοι, νοικοκυριά, εξαρτώνται είτε άμεσα είτε έμμεσα από την καλή πορεία της στατιστικής των αφίξεων και του κατά κεφαλήν εισρέοντος ευρώ.

Ο τουρίστας στην Ελλάδα ζητά αυτό που τον έκανε πάντα να στρέφει το ενδιαφέρον του προς τα δω. Τη μεγάλης διάρκειας ηλιοφάνεια, τα δροσερά βραδάκια, το λαμπερό τοπίο, τη ζεστή και συνάμα δροσερή και καθαρή θάλασσα, τις όμορφες ακτές, την ξανθιά σπυρωτή άμμο, τα ψαροκάικα, την αρμονία του φυσικού περιβάλλοντος, το γαλανό ουρανό, τη γλυκύτητα των ανθρώπων, το καθαρό τους

βλέμμα, το αίσθημα φιλοξενίας, την ιστορία και τα μνημεία, τον πολιτισμό που διαχέεται σε όλη την ελληνική γη, που βοήθησε κάποτε να φωτιστεί η οικουμένη, που πότισε και ποτίζει τις καρδιές των ταξιδευτών.

Αυτά κάνουν τον τόπο ξεχωριστό και ανταγωνιστικό στην τουριστική αγορά. Κι αυτά είναι κυρίως που κινδυνεύουν από την αδηφαγία των επενδυτών. Είτε ντόπιοι είτε εισαγόμενοι, ένα στόχο έχουν, το κέρδος. Όσο μεγαλύτερο, πιο σίγουρο και πιο γρήγορο γίνεται. Οι επενδύσεις στον τουριστικό τομέα τρέφονται παρασιτικά. Αντλούν από το φυσικό περιβάλλον, από το κάλλος, τον πολιτισμό, την παρθενία ενός ονειρεμένου τόπου. Δημόσιες ή ιδιωτικές, κοινής ωφελείας ή όχι, δρουν ως ξενιστές και το ζητούμενο είναι να περιοριστεί η ζημιά που επιφέρουν.

Αυτό δεν είναι δυνατόν, όταν παράλληλα συμβαίνει το ασυμβίβαστο να συμπίπτει διοικητικά και ουσιαστικά το Υπουργείο Περιβάλλοντος με το Δημοσίων Έργων. Περιβάλλον και δημόσια ή ιδιωτικά έργα είναι έννοιες αντικρουόμενες. Αργά ή γρήγορα θα βρεθούν διαπεπλεγμένες σε παρά φύσει προγραμματισμούς. Κυρίως όμως το περιβάλλον δεν είναι θέμα που μια πολιτισμένη κοινωνία μπορεί να το αφήσει στην αποκλειστική ευθύνη των πολιτικών. Η ψηφοθηρική αντιμετώπιση π.χ. των αυθαιρέτων, των ανοικοδομούμενων πυρπολημένων δασών και του αιγιαλού το αποδεικνύει; Όπως αποδεικνύεται καθημερινά η φράση του αρχιμάστορα Άρη Κωνσταντινίδη: «Γιατί σ' όποιον τόπο πάει ο «τουρισμός», τις πιο πολλές φορές είναι για να χαθεί ο τόπος».

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο ένθετο «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» της Εφημερίδας «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ», σ. 5.